

Zviedri vērtē atzinīgi

Pērnā gada nogalē Krāslavas rajona slimnīcā tika svinīgi atvērts jauns kabinets, kas paredzēts tādu pacientu apmācīšanai, kuri pārcietuši vai slimo ar plaušu kaitēm, tajā skaitā ar tuberkulozi. Latvijā jau piektā kabineta ierīkošana kļuva iespējama pateicoties krāslaviešu sekmīgai sadarbībai ar Zviedrijas speciālistiem, kuri pārstāv sirds un plaušu slimnieku asociāciju un kuri pagājušogad sniedza mūsu speciālistiem metodisko un materiālo palīdzību kabinetam nepieciešamo iekārtu iegādei.

Pērn sniegtās palīdzības sakarā pagājušonedēļ Krāslavu apmeklēja Zviedrijas sirds un plaušu slimnieku asociācijas prezidents Ronijs Veilandts kopā ar saviem kolēģiem. Viņi ieradās, lai savām acīm pārlicinātos, kā izlietota viņu organizācijas sniegtā palīdzība un iepazītos ar mūsu mediķu darba rezultātiem. Viesus sagaidīja Krāslavas rajona centrālās slimnīcas galvenais ārsts Aleksandrs Jevtušoks, fiziātre pneimonoloģe Zinaīda Lapkovska un medmāsa Zoja Vasiļonoka.

Vispirms parādīja prettuberkulozes ārsta un slimnieku apmācības kabinetus. Mūsu speciālisti pastāstīja, ka, kopš tā atvēršanas, šeit jau apmācīti 149 cilvēki no visa rajona. Zviedri interesējās, kā tiek organizēts profilaktiskais darbs, kā notiek sadarbība ar primārās veselības aprūpes ārstiem, kāds ir nodrošinājums ar speciālistiem utt. Viņi uzzināja, ka slimnīcai ir cilvēku resursi, lai veiktu izbraukuma fluorogrāfiskās izmeklēšanas, bet nav finansējuma, lai to izdarītu. Tāpēc pašreiz Krāslavas RCS ir atteikusies no apjomīgām izmeklēšanām, lielāku uzmanību pievēršot sociālā riska grupām un saslimstības ziņā nelabvēlīgām apdzīvotām teritorijām rajonā. Saslimstība ir konstatēta visās vecuma grupās, tomēr satraucoši ir tas, ka tuberkuloze kļuvusi jaunāka, proti, vairāk saslimst bērni un darbspējīga vecuma cilvēki.

Mūsu mediķi pauda pārlicību, ka rajonā noteikti ir cilvēki, kas sirgst ar plaušu kaitēm, bet par kuriem dakteri nezina. Tomēr kopumā tiek veikts liels darbs, lai saslimstību mazinātu. Tiek apmācīti ģimenes ārsti, analizētas kļūdas,

novērotas riska grupas, piemēram, pārbaudīti iedzīvotāji, kuri apmeklē radniekus ieslodzījuma vietās utt. Tomēr diez vai rajonā un valstī kopumā tuvākajā laikā izdosies pietuvoties Zviedrijas kolēģu rezultātiem plaušu slimību apkarošanā. Sarunā tika akcentēts, ka pēdējo piecu gadu laikā slimnieku skaits

sociālās palīdzības nodaļu, kur tikās gan ar nodaļas, gan arī rajona sociālās aizsardzības dienesta vadību. Saruna pie kafijas tases galvenokārt ritēja par ievērojami lielo pilsētas maznodrošināto iedzīvotāju kontingentu un sociālo dienestuniecīgajām iespējām šiem cilvēkiem palīdzēt. Tika secināts:

Latvijā stabilizējies, pašreiz uz 100000 iedzīvotāju ir 72 plaušu slimnieki, bet Zviedrijā viņu ir 10-12 reizes mazāk. Kā izteicās viesi, pavisam Zviedrijā tiek reģistrēti aptuveni 500 saslimšanas ar tuberkulozi gadījumi, turklāt gandrīz visi ir "importētie" — slimību ievazā iebraucēji no citām zemēm, kas paši ir saslimuši. Niecīgo saslimstības līmeni viesi izskaidroja ar to, ka Zviedrijā radīti labi sociālie apstākļi un bezpajumtnieku tikpat kā nav.

Visi tikšanās dalībnieki bija vienprāt — plaušu slimību plašā izplatība ir cieši saistīta ar sociālajām problēmām sabiedrībā. Līdz ar to ir izprotama ciemiņu no Zviedrijas interese par mūsu sociālo sfēru: vēl līdz slimnīcas apmeklējumam viņi pabija Krāslavas bērnu sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas", bet pēc prettuberkulozes kabineta apskates un nelielas ekskursijas pa slimnīcu devās uz Krāslavas pilsētas domes

ja medicīniskās un sociālās problēmas tiks risinātas vienlaikus, tad efektīvāk varēs ierobežot arī plaušu slimību izplatību un samazināt tuberkulozes slimnieku skaitu.

Zviedrijas sirds un plaušu slimnieku asociācijas pārstāvji mājup devās apmierināti. Viņiem iepatīkās, ka bērni sociālās rehabilitācijas centrā "Mūsmājas" dzīves apstākļi tiek veidoti pēc ģimenes parauga: "...tas ir interesants un daudzsoļošs projekts, kādu jūs tur veidojat. Bērnu centri, kas pilda līdzīgas funkcijas, Zviedrijā ir, bet mums nav informācijas, ka būtu tādi, kas ir veidoti pēc ģimenes parauga."

Par prettuberkulozes kabineta vērtējums bija lakonisks: "Prieks redzēt, kā ir izmantota mūsu organizācijas sniegtā palīdzība." Sekojoja piebilde: "Iepriecina arī tas, ka esat apmācījuši turpat 150 iedzīvotāju; un tas, ka jums ir aktīvi ārsti, lieli sava darba entuziasti."

J. ROGAS teksts un foto